

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 3

mm

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Trondhjem.

[P. H. Friman.]

Xæl og ~~Vadboys~~ Kjarligheds-
historie.

[G. D. Biehl] Riimbrev.

Olra. 1832.

V box 33:969

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50 60 70 80 90 200 10 20 30 4

mm

Honores et Virtus

[Frimann, Peter Harboe]

Axel og Valborgs

Kjærlighedshistorie.

D Tvilling-Træer, som Valborgs Støv
Og Axels Grav i Norges Egn beskygge,
Som Elskov bød med hvalvet Green og Løv
At grønnes over dem, og evig at betrygge;
Med Fuglens Sang paa eders hvalte Græne,
For Axel og hans Brud min Klage sig førene!

Og du, hvis Bryst er viet ind
Af elsket Haand til Elskovs Sorg at gjemme,
Som gjemmes ei, men flyder paa din Kind,
Med dine Taarer bedst mit Sørge-Qvad skal stemme!
Bedst føler den, som kjender Elskovs Lænker,
Hvor tungt de bæres maac belagt med Tvang og Rænker.

Af Norges Kongers høie Blod
Var Axel fød (af Gillske Konge-Stamme)
Byrd i hans Skjold, Byrd i hans Aasyn stod,
Og rolig skued' han det blanke Staal at flamme;
Held foran gik den seierrige Fane
Med Æren Haand i Haand for Axel Vei at bane.

Nu hviled Axels Sværd og Piil,
Og fredelig hang Buen ved hans Skjolde;
Men væbnet da kom Elskov med et Smil,
Ham mere varigt Saar end hvæsset Staal at volde;
Han Valborg seer, hans Sjæl strax fyrig hylder
Den søde Pligt hver Sjæl, sig selv til Ære skylder.

Dog endnu i sin spæde Vaar
Skjøn Valborg var, og i sin Morgenrøde,
Liig Östens Sol, som i sit Purpur staaer,
Men snart fremtræde vil i gylden Glands at gløde;
For ung hun er til Axels Brud at blive,
Dog føler Hjertet nok til Axels sig at give.

Tag denne Ring min unge Brud,
(Var Axels Ord) og tag med den mit Hjerte!
Jeg sværger dig min Troe ved Olufs Gud,
Og naar jeg bryder den, min Elskov blive Smerte!
Vox blomstrende og blomstre mig til Glæde,
En gylden Sommer mig din skjønne Mai berede!

V box 33:969

Da slog den unge Valborgs Bryst
Ei meer, som før ved Selskab-Søstres Lege;
Det hovedes af Elskov blandet Lyst,
Og Lege-Tanker nu for Elskovs-Tanker vege;
Sin spæde Haand hun ud til Axel rakte,
Mens Rødhed ubevidst sig over Kinden strakte.

Et Blod i begges Aarer randt,
Og Sødskende i Daaben begge vare;
Usaligt Baand, som dette Frændskab handt,
Misbrugt af Avinds Haand til deres Elskovs Snare!
Usalig Lov, som Hjertet vilde byde
Naturens høie Bud for Blod og Daab at bryde!

Men Axel kaldte Venskabs Bud
Til Herrefærd blandt de Teutonske Helte;
At hævne Vold; — Og nu hans unge Brud
Ham Skjold i Hænde gav og hvasset Sværd ved Belte;
Den spæde Møe tog Vaabnene med Møie,
Og rædsom saa dem an den bange Valborgs Öie.

Sin unge Brud bad han Farvel,
Han hende bad sit Lövte ei at glemme;
Den unge Brud bad Axel da Farvel,
Og loved ham sin Troe med bange Jomfrue-Stemme,
Bort Axel drog — og Valborgs Öie fulgte
Sin Elsker langt paa Vei, indtil ham Skoven dulgte.

Glad fly'de Valborgs Ungdom bort,
(Man uden Sorg paa Roser let kan træde)
Hver Time var den glade Sjæl for kort,
Hvert Skridt var idel Dands, hver Dag var idel Glæde,
En kjærlig Sorg blot Valborgs Hjerte rørte
Naar Længsel hendes Sjæl til Axels Minde førte.

Saa staaer i rolig Sommer-Dag
Den gyldne Frugt paa Træets unge Qviste,
Tidt Qvisten er mod Stormens Magt for svag,
Og tidt, af Uvens Haand nedböiet, maae den briste;
Den faldne Frugt en uren Muld vanærer;
Og Æblet, plukket med Vold, en graadig Mund fortærer.

Som Dalens Lilje Valborg stod,
Vidt glimrende iblandt udkaarne Piger,
Hver Jarle-Söns, hver ædel Ynglings Blod
I hans forelskte Bryst for Valborg ene stiger;
Selv Kongens Sön, Prinds Hagen, hende byder
Sin Haand. — Men Elskov ei i Valborgs Bryst adlyder.

Mit Hjerte, Hagen, ærer dig,
Men (svared' hun) din Elskov er dets Smerte;
Da jeg var ung, har Axel elsket mig;
Da jeg var endnu spæd bad han mig om mit Hjerte;
Jeg gav ham det — För Döden det fortære,
För Immers Datter skal sin Axel trolös være!

Men Hagen Axels Eiendom
Trods Hjertets Röst ved Guld og Gunst vil have,
Og snart en Flok af stolte Frænder kom,
Som hendes Haand bortgav for Prindsens Morgengave.
Hvor nödig kan tit Hjertet Frænder lyde!
O Frænder elsker först og lader af at byde!

Da græder Axels skjønne Brud,
Og Elskov bradt opvaagner af sin Dvale,
Hun sine Suk til Axel sender ud:
Naar vennelöse Raad til hendes Hjerte tale;
Forvandt Raab det ömme Hjerte plager,
Og for den elskte Ven fordobler hendes Klager.

O kom, saa sukke' hun, igjen,
Du, som min Haand jeg gav i Barndoms Dage!
Med Elskovs Iil vend om, udkaarne Ven,
Hid til mit Bryst, til min udstrakte Arm tilbage!
Ak du er min! din Elskov skal forsone
Forvandtets grumme Raab og Tab af Norges Krone!

Omsonst jeg fordrer Iullis Tröst
(Min Moders Tröst, hvis Stöv i Graven hviler;
Hun hörer ei en sorgfuld Datters Röst,
Det stumme Marmor kun til mine Taarer smiler!
O maler mig for Axels Sjæl i Drömme!
De Taarer viser ham, som paa min Kind nedströmme!

Saa klager Valborg grædende,
Og Elskov nu bönhörte hendes Klage;
I Nattens Roe blev Axels Elskede
Med mørke Farver fört udi hans Sjæl tilbage;
Den stille Sövn sank paa hans Öine-Laage,
Og sine Drömme böd trindt om hans Sjæl at Vaage.

Som Hagens Brud han Valborg seer
Af Frænder fulgt til Alteret at træde; —
Snart skuer han den skjønne Brud ei meer,
Men kun det kolde Liig, som Venners Taarer væde;
Den bitter Graad af Sövnens ham opvækker
Og til sit Natte-Syn, sin Arm omsonst han strækker.

Siig Elskende, som qvæles saa,
Hvad Axel leed, hvad Orm hans Hjerte tærte;
Steen Leiet var, Ild hvad han vandred paa,
Hans Glæde Taarer var og andres Fryd hans Smerte;
Den fælle Dröm sig i hans Tanker hæfter,
Og med fordoblet Frygt hans Elskov den bekræfter.

Ei Lærkens Sang om Morgenstund
Ei gylden Eng hans Hjerte kunde glæde;
Til Fængsler forvandledes hver Lund,
Med Torne var beströed hvad Vei han vilde træde;
Hvor let bli'r ei selv Paradiser öde,
Og Rosen Torne liig, naar Taarer smage söde;

En Pillegrim af Norges Land
Andægtighed ham da i Møde sendte;
Han signede den gudelige Mand,
Mens mørke Varseler og Frygt hans Sjæl omspændte;
Han om sin Brud et Svar af Mandens Læber
Adlyder, liig den Dom der frelser eller dræber.

Den skjønne mig ei fremmed er,
(Var Mandens Svar,) Hun er i alles Munde
Og Hjerter kjendt, men Kongens Søn især.
Berøve vilde dig din Valborg om han kunde.
Til Axel da, hvis du din Brud vil eie,
Til du til hende hjem! — Jeg vandrer mine Veie.

Meer ilende fløi Pilen ei
I Luften hen fra Buens stramme Sene,
End Axel paa sin længselsfulde Vei
Flyer hastende forbi dens ønskede Mile-Stene.
Sin raske Fod den stolte Ganger hæver,
Den grønne Hede flyer og ved hans Fodslag bæver.

Han kom, men sørgende han fandt
Sin skjønne Brud, skjøn gjennem hendes Taarer,
Som ved hans Bryst dog mindre bitter randt;
(Udi den elsktes Barm os Modgang løst kun saarer!)
Opklarte blev de taaredugte Kinder,
Som skjønne Rosers Dug for Morgens-Solen svinder.

Den Kummer, som Fraværelsen
Forvoldede, blev snart i begges Arme
Af begge glemt; saa glemmer Moderen
Sin Smerte, naar hun kan sit spæde Barn omarme;
Med Bryst til Bryst i Elskov svangre Sukke
Fornye de sin Fryd og al sin Kummer slukke.

Men Hagen, som fra Valborg gik
Fortørnet bort, udklekket frekke Tanker
Mod Valborgs Ven og for det Nei han fik,
Snart i sin Moders Skjød, snart Raad blandt Klerker sanker;
Dog hende bort fra Axels Bryst at rive
Den sorte Broder Knud ham ene Raad kan give.

Snart Munkene tjenstagtig kom
Bevåbnede med Valborgs Stamme-Tavle,
Hvori de fandt den himmelskrevne Dom,
Som deres Orden dog har ene kundet avle;
"I Blod og Daab forvandt begge ere,
"De maae (saa dømme de) tilsammen ikke være.

Rind fromme Taare paa hvert Kind,
Hvor Medynks Graad for Dydens Kummer flyder! —
Den sorte Præst af Gunst og Avind blind
Med Smit i Elskovs Kalk sin bitter Drik indgyder;
Bland Gift deri! — Forræder, lad dem bløde
Før ved din Dolk, end de saa qvæles skal til Døde!

Men følesløs treen Munken frem
For Offerne, der ved hinandens Side
Den Vellyst nød, som Elskov skjænkte dem,
Som Elskovs yndte Slægt kan ene følsom vide:
Han Dommen dem kundgjør, og Svaret finder,
Unævnelig i Ord, paa begges blege Kinder.

De maae (saa stærk er Troens Magt!)
Til Templet sig i Klerkers Kreds begive;
Paa Alteret ved Messe-Bog var lagt
En skrækfuld Skilsmis-Dug, der, splittet ad, skal rive
De Hjerter løs, som Elskov sammenbinder,
Det stærke Baand itu, som strammes kun ved Hinder!

Da blev i begges høire Haand
Med Munke-Skik og Ord Liinklædet givet;
Hvo styrkede, o Valborg, da din Aand,
Da de det overskar? — Hvo gav dig atter Livet,
Da bleeg og kold du segnede til Jorden,
Og Blodet isnede ved Skilsmis-Dommens Torden?

For første Gang er Axels Arm
Til Valborgs Hjelp for svag, (for svag af Smerte)
Han vædede med Graad den Skjønnes Barm,
Sin tabte Valborgs Barm og nu halvde Hjerter!
Nedtrykt af Sorg laae han ved hendes Side,
Og Munken rev ham bort — bort fra hans Valborgs Side!

Ei Venners Hjælp men Elskovs Aand
Blot Axels Brud igjen af Døden vakte;
Den grumme Prinds greb hendes matte Haand,
Som hendes Hjerter kun imod sin Axel rakte;
Strax dømmes hun til Hagens Brud at være,
Dens Brud, som Elskov kan med Tvang og List vanære!

Adskilt er Valborg fra sin Ven,
Kun Axels Navn og taarefulde Kinder
Og Hjertets Qval har hun til Deel igjen;
I Graad den Skjønnes Glands og Ungdoms Blomster svinder;
Den Rose liig, hvor Ormene dens Blade
Og blomsterfulde Liv med giftig Braad beskade.

Og nu den mørke Dag frembrød;
Den sidste Dag, da Valborg skulde skue
Sin Elskede — Forhædede, som bød
I helligt Raserie at slukke begges Luc!
Hvi var du ei ved begges Graad tilstede,
At smelte ved den Strøm, du voldte dem at græde?

Skal evig da mit Öie dig
(Var Valborgs Ord) udkaarne Brudgom favne,
Da gak i Fryd! lev mere lykkelig,
End en usalig Brud, som Graven best kan gavne!
Dit ædle Bryst en anden Valborg glæde!
Jeg kan ei glemme dig, jeg elske maa — og græde.